

[Undervisningsministeren]

vrdering er der ikke ændringer i forhold til nugældende lov, idet der netop er en dispensation for disse grænser, hvor selve trafikikkerheden tilsiger det. Der er altså ikke ændret på det punkt.

Hr. Niels Anker Kofoed endte med at konstatere, at dette var et ubegavet forslag, og hertil kan jeg kun sige, at evnerne kan ingen jo klandre én for, dem har man fået givet andetstedsfra.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m. v.

(Lovforslag nr. L 217. Fremsat 6/5 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Fritidsloven er en god lov, som den socialdemokratiske gruppe gerne vil værne om. Den brede folkelige oplysning er et træk og en faktor i vores uddannelses- og kulturpolitik, som er overordentlig værdifuld. Den offentlige støtte til det folkelige oplysningsarbejde er en forudsætning for, at aftenskoler, aftenhøjskoler, studiekredse og interessegrupper kan udvikle sig og højne kvaliteten i det værdifulde og nødvendige oplysningsarbejde.

Dette lovforslag, som er en konsekvens af bestræbelserne for at dæmpe udgiftsudviklingen, er udformet på en sådan måde, at det ikke i væsentlig grad forringer oplysningsarbejdet. Konkret er der tale om en nedsættelse af tilskuddet fra tre fjerdedele til to tredjede-

le til aftenskoler osv., og det vil sige, at deltagerbetalingen, der nu udgør en fjerdedel, vil blive forhøjet til en tredjedel, og der er endvidere tale om at forhøje deltagerantallet på instrumentaltholdene. Forslaget indebærer en besparelse på 26 mill. kr. pr. år, og den socialdemokratiske gruppe vil af hensyn til den økonomiske situation anbefale lovforslaget.

Bundgaard Nielsen (V):

Venstre har det synspunkt, at når der skal findes besparelser på undervisningsområdet, må der spares relativt mindst lige så meget på voksenundervisningen som på børneundervisningen. Vi kan derfor tilslutte os dette lovforslag.

Venstre vil imidlertid gerne gøre opmærksom på et par andre områder under fritidsloven, hvor der kan findes besparelser. Der finder i øjeblikket en forvridning sted i forholdet mellem tilgangen til aftenskolekurserne og til de såkaldte enkeltfagskurser, der drives af forberedelseskurserne under amterne. På enkeltfagskurserne er undervisningen gratis, og disse kurser, især sprogkurserne, foretrækkes derfor fremfor aftenskolekurserne, hvor der skal betales. Dette forhold vil vi gerne have bragt ind i forhandlingerne.

Venstre vil også pege på de sparemuligheder, der ligger i at ændre reglerne om ydelse af tilskud til lokaler og udendørsanlæg, der ejes eller lejes af foreninger og benyttes til interessegrupper og foreningsarbejde for børn og unge under 25 år. Kommunerne bør have ret til at afslå at yde tilskud, når man kan anvise egnede kommunale lokaler i et tilstrækkeligt antal timer.

Karen Højte Jensen (KF):

Med dette forslag ønsker man at stramme reglerne med hensyn til at forhøje antallet af deltagere for hold i instrumentalundervisning inden for fritidsundervisning for voksne. Det kan vi tilslutte os. Ligeledes ønsker man at nedsætte tilskuddet til aftenskoler o. lign., og det vil i praksis betyde forhøjet deltagerbetaling fra en fjerdedel til en tredjedel, hvilket vi også kan tilslutte os.

Men jeg vil godt også pege på andre steder, hvor man kunne spare. F. eks. finder vi, det var rimeligt at kigge på kørselsgodtgørelsen til lærere, der underviser under fritidslo-

[Karen Højte Jensen]

ven. Det var relevant at afskaffe den. Hvem ellers får kørselsgodtgørelse til sit arbejde?

Jeg vil også gerne pege på området med interessegrupper. Reglerne bør skærpes, således at der ikke kan oprettes interessegrupper på områder, der i forvejen varetages gennem privat initiativ, f. eks. af idrætsforeninger.

Hr. Bundgaard Nielsen nævnte enkeltfagsundervisning, og jeg vil da også gerne understrege, at en stramning af reglerne med hensyn til tilmelding til aftenskolen vil betyde, at konkurrencen nu bliver større mellem enkeltfagsundervisningen og den almindelige aftenskoleundervisning.

Jeg finder også, at i vor nuværende økonomiske situation ville det være relevant at stramme reglerne for oprettelse af hold i ungdomsskolen, således at starttallet her blev forhøjet, og jeg vil godt spørge ministeren, om hun ikke har gjort sig nogle overvejelser om besparelser på de af mig nævnte områder. Men ellers vil vi gå positivt ind for forslaget.

Nymann (FP):

Fremskridtspartiet mener, at Danmark på nuværende tidspunkt faktisk har uddannede nok til de næste 4-5 år, og derfor mener vi, det er sløseri med menneskeskæbner og med skatteyderpenge, hvis folketinget stadig væk accepterer, at flere og flere går i gymnasiet og på universitetet, når man næsten på forhånd ved, at disse ingen mulighed har for at komme i erhverv, men skal blive arbejdsløse.

Tallet burde nok i de kommende år være 4.000-6.000, og fortrinsvis ville vi satse på læger, ingeniører, faguddannelser og handelsstuderende.

For at vi kan løse samfundets problemer i de kommende år, må vi sørge for, at en langt større del af de unge kanaliseres over i det praktiske erhvervsliv, og det mener vi må ske ved, at vi i mindre grad end nu diskriminerer de erhvervsuddannede i sammenligning med dem, der får en boglig uddannelse. Vi mener, at vi i langt højere grad bør opmuntre alle unge til at gå ind i erhvervslivet, for det er jo dog det, der skal danne baggrund for, at vort land kan fungere. Fremskridtspartiet er positivt stemt over for banklån og rene statslån, men vi kan ikke medvirke til, at de bliver rente- og afdragsfri i studietiden. Endvidere mener vi, at der ikke bør tages hensyn til

forældrenes indtægts- og formueforhold, og fremskridtspartiet vil i højere grad . . .

Første næstformand (Enggaard):

Undskyld, men jeg rejser det spørgsmål, om ikke taleren er nået et nummer længere frem på dagsordenen end de øvrige, idet det forslag, vi i øjeblikket behandler, er forslag til lov om fritidsundervisning m. v.

Nymann (FP):

Ja men vi er altså imod det.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg vil også sige, at hvis man var begyndt at undervise læger efter fritidsloven, ville jeg også nok være betænkelig.

I denne lov er der mange konsekvensændringer fra andre lovforslag, der er gennemført, men dem skal jeg ikke begynde at komme ind på. Men der er også noget om holdstørrelsen ved instrumentalundervisning, og det er vi imod i SF. Vi mener, at instrumentalundervisning adskiller sig væsentligt fra anden undervisning, og at den foreslåede ændring af holdstørrelsen vil være til stor skade for denne undervisning. Desuden vil mange være forhindret i at modtage musikundervisning, da det jo påpeges i bemærkningerne, at man flere steder har hold på 2 elever, og det må jo betyde, at der ikke har været flere, der har tilmeldt sig, da der jo først kan deles ved 6 tilmeldte.

Det værste ved den foreslåede lovændring er dog, at man nedsætter tilskuddet til fritidsundervisningen. Vi mener, at der er brug for al den voksenundervisning, vi kan få folk til at tage, og vi anser voksenundervisningen for at være et nødvendigt og værdifuldt element i hele vort uddannelsessystem.

Der tales også fra regeringens side om livslang uddannelse. Er det, man her tænker på, udelukkende engelsk på HF-niveau eller matematik på aften gymnasium? Skal der ikke være livslang uddannelse for de mennesker, der efter eget valg finder interesseområder, der for dem er udviklende?

Da jeg hørte den socialdemokratiske ordfører, var jeg lige ved at tro af de første to tredjedele af indlægget, at socialdemokratiet ville gå imod regeringens forslag, for jeg syntes, det var en meget ejendommelig konklusion på det ellers så positive indlæg. Men for-

[Marianne Bentsen-Pedersen]

slaget betyder i virkeligheden, at deltagerbetalingen stiger med næsten en tiendedel. Vi frygter, at dette sammen med alle de andre stramninger, der er i denne pakke, vil afholde mange fra at deltage i fritidsundervisningen, for budgettet skal virkelig gås igennem nu, og der skal luges ud for alt, hvad der ikke er nødvendigt for, jeg sagde ikke et meningsfuldt liv, men for at opretholde livet. Det må vist fremgå heraf, at SF er imod dette lovforslag.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre kan tiltræde lovforslag nr. L 217, hvad angår ændring af holdstørrelser, og vi må sige, at det er med stor ulyst og næsten blødende hjerte, vi accepterer en forhøjelse af deltagerbetalingen. Vi kan imidlertid ikke helt afvise, at også fritidsundervisningen må yde sit bidrag til de samlede offentlige besparelser, og det foreliggende forslag er udformet efter forudgående forhandlinger med de folkeoplysende organisationer.

Fra radikal side lægger vi stor vægt på, at denne lovændring bliver af midlertidig karakter, og at der inden for en overskuelig tid bliver mulighed for i stedet at udbygge voksenundervisningen og forbedre vilkårene for deltagelse.

Mimi Jakobsen (CD):

Vi kan også fra CDs side tilslutte os forslaget. Jeg vil dog godt i forlængelse af det, fru Aase Olesen sagde, sige, at vi fra CDs side da bestemt heller ikke er særlig glade for at skulle hæve deltagerbetalingen, fordi vi jo ved, at det ganske sikkert giver et fald i deltagerantallet.

Jeg synes egentlig også godt, det kan undre, når man nu har forhandlet med organisationerne om dette, at man så ikke fra organisationerne har vist sig en smule imødekomende, så man kunne spare nogle penge ved at koordinere administrationen. Vi er ikke fra CDs side tilhængere af, at man skal forsøge at nedlægge eller begrænse mulighederne for at oprette private oplysningsforbund, det vil jeg gerne slå fast. Men det kan altså virke lidt urimeligt, at man inden for en kommune har 4 eller 5 forskellige oplysningsforbund med forskellig administration, med separat tilmelding, med separate bro-

churer og separate foredragsrækker, som i mange tilfælde ikke kan oprettes, fordi der ikke kommer deltagere nok, hvor man ved en bedre koordinering kunne sikre, at holdene blev oprettet til alles tilfredshed, hvorved man måske ydermere kunne undgå denne forhøjede deltagerbetaling.

Det skal også være sagt, at man måske kunne give kommunerne det gode råd, at de var mere tilbageholdende med selv at oprette kommunale oplysningsforbund. Så vidt jeg har forstået, er det således, at kommuner kun skal oprette dem, hvis de private ikke kan tilbyde tilstrækkeligt mange emner eller områder. Der mener jeg nok man kunne give kommunerne det gode råd, at de kunne se sig lidt om, hvorvidt det nu var nødvendigt at oprette en ny administration, lave nye tilbud, nye brochurer, hele dette maskineri, i stedet for at koordinere det noget bedre.

Nu er ungdomsskolen jo også blevet bragt ind i debatten, og jeg vil godt sige, at jeg mener ikke generelt, man skal hæve deltagerantallet på ungdomsskolens hold. Jeg vil gerne gøre opmærksom på et problem, som er dukket op rundt omkring, og det drejer sig om specialundervisningen. Det gælder ikke mindst i kommuner, hvor man har et nogenlunde stagnerende deltagertal i den aldersgruppe, at man, efter hvad jeg kan se, flere steder omgår bestemmelserne. Man ser meget, meget lempeligt på visitationen til specialundervisning, og derved kommer man ned på nogle holdstørrelser ikke på 12, men på 6, og så er der uægtelig nogle flere lærertimer i det, det er klart. Jeg vil i hvert fald gerne have rejst i udvalget, om ministeren kunne tage visitationsproceduren op igen, udvælgelsen til specialundervisningen, måske også med hensyn til fag, men i hvert fald disse begrænsninger, der ligger i, hvornår man kan modtage specialundervisning. Jeg tror altså, det er ved at køre skævt, og der er ingen grund til, at vi skal belaste andre områder med nogle meget hårdt rammende besparelser, hvis vi ser gennem fingre med dette.

Jeg vil godt til slut lige bemærke, at der i lovforslaget står, at det også indeholder besparelser for 1980. Det er vi vel sådan set ikke forpligtede til. Jeg vil godt have ministeren til at udbyde begrundelsen for, at det skal ske fra 1. august. Det er formodentlig administrativt langt det nemmeste – det tror jeg ikke der er tvivl om – fordi aftenskolerne,

[Mimi Jakobsen]

de forskellige oplysningsforbund, jo starter i september måned. På den anden side skulle det vel ikke være umuligt at fastsætte forhøjelsen fra 1. januar 1981. Det vil jeg gerne have en kommentar til.

Steen Folke (VS):

Dette forslag er et godt eller skidt eksempel på, med hvor stor nidkærhed regeringen fører sparekniven. Det er ikke et kolossalt beløb, der kan spares ved denne forringelse af voksenuddannelsesstilbuddene. Ikke desto mindre lægger man altså vægt på, at forringelserne også skal ske på et sådant område. Det er så meget mere bemærkelsesværdigt, som vi for øjeblikket som bekendt behandler et principforslag om reformer af specielt ungdomsuddannelserne, hvori der gøres opmærksom på, hvor stor vægt socialdemokratiet lægger på at styrke voksenuddannelserne. Det er et af de hovedprincipper, som man frejdigt fremlægger til debat i folketinget, hvorefter man umiddelbart går hen og i praksis sørger for at forringe de uddannelsesmuligheder, der er for nogle af de voksne, specielt dem, som ikke har fået en langvarig uddannelse, medens de var unge.

Forhøjelsen af deltagerbetalingen, som vel må beløbe sig til ca. 30 pct. efter dette forslag, vil naturligvis først og fremmest ramme dem, som har dårligst økonomisk råd, og det vil meget ofte også være dem, der i forvejen har den ringeste uddannelse, altså dem, der kunne have allermest brug for at få supplerende uddannelse efter de muligheder, der ligger i denne lovgivning. Jeg synes, det er meget trist, at man i sin nedskæringspolitik bevæger sig ind på områder, hvor det har sådan nogle konsekvenser.

Spørgsmålet om forhøjelse af holdstørrelsen med instrumentalundervisning er måske et spørgsmål, som ikke har så omfattende virkninger som den anden del af lovforslaget. Til gengæld rammer det den sikkert betydelig mindre gruppe ganske hårdt, det er klart. Man erkender også, at forholdene i forbindelse med instrumentalundervisning generelt er anderledes end i forbindelse med de øvrige former for undervisning af voksne: der er brug for mindre holdstørrelser. Det er oplagt, at det en række steder vil være umuligt at få oprettet disse hold, når man skærper kravene til holdstørrelse på den måde,

det sker på her. Det er nok ikke så mange mennesker, det går ud over, men dem, det faktisk går ud over, er det jo lige trist for.

VS vender sig klart imod dette asociale forslag.

Chr. Christensen (KrF):

Der er et gammelt ord, der siger: mange bække små gør en stor å. I bestræbelserne på at finde besparelser må vi tage mange ting med. Der tales så meget om, at det er nødvendigt med besparelser, og også om, at det vil gøre ondt. Det gør det også her. Derfor er det vigtigt, at vi finder områder, hvor det er rimeligt, at man i en tid som denne skrider ind. På den baggrund kan vi støtte forslaget om forhøjet deltagerbetaling.

Det er rigtigt, som hr. Steen Folke siger, at en god instrumentalundervisning forudsætter små hold. Det er også derfor, minimumstallet er sat til 2 og maksimumstallet til 6. Men det har vist sig, at der oprettes forholdsvis mange hold med kun 2 deltagere, og derfor må man vel sige, at der her er et område, hvor man med rimelighed kan sætte tallene op til 4 og 7, og det er det, der er sket.

Jeg vil gerne sige hr. Bundgaard Nielsen og fru Karen Højte Jensen tak for de gode forslag til yderligere besparelser. Forligspartierne mangler jo et godt beløb endnu, før besparelserne er hjemme, og derfor må man modtage alle gode forslag med glæde.

Jeg vil da gerne sige, når der nævnes elevtallet på de almindelige hold, at det jo netop har været inde i billedet, men også her er der vanskeligheder, idet man støder på geografiske forhold, som ikke er lette at komme uden om. Men det må vi se på. Tak for ideerne!

Alfred Hansen (DR):

Jeg kan forstå på hr. Nymann, at han mener, han har lært nok for de næste 4-5 år, og at det får hr. Nymann til at drage den konklusion, at hele Danmark sådan set har lært nok for de næste 4-5 år. Jeg tror da bestemt, det har glædet undervisningsministeren at høre, at hr. Nymann og undervisningsministeren er enig om de initiativer, der her er taget.

Jeg synes, at når man nu har så stor en arbejdsløshed, som man har, og når der nu er så mange midaldrende og ældre, som ikke har haft de undervisningsmæssige tilbud,

[Alfred Hansen]

som dagens unge har, så bør vi forsøge at råde bod herpå ved bl. at give dem alsidige videreuddannelsesmuligheder. Der er en stor gruppe, som har et efterslæb med hensyn til at få forøget sine kundskaber, og det synes jeg at vi på trods af den økonomiske krise skal bestræbe os på at imødekomme.

Vi kunne næsten få indtryk af, at man med dette forslag er kommet til at begå noget, som ingen rigtig har haft lyst til. Jeg er helt enig i den vurdering, som en tidligere ordfører gav vedrørende socialdemokratiets ordførers indlæg på dette område: det var en meget positiv ordførertale, men den stod ikke rigtig i relation til forslagens indhold. Jeg troede faktisk, at det nok var de tre andre partier, der havde bevæget socialdemokratiet, men derefter får jeg at vide, at fru Aase Olsen og det radikale venstre kun går med til dette med blødende hjerte. Så kunne jeg øjne, at æren for dette forslag skulle tilfalde CD og kristeligt folkeparti, indtil jeg hørte fru Mimi Jakobsen, som bestemt heller ikke syntes, at det var noget særlig godt forslag. Og hr. Chr. Christensen fra kristeligt folkeparti mente, at det var altså for at finde nogle små bække, som tilsammen kunne gøre en stor å.

Der er ellers almindelig travlhed i partierne i øjeblikket med at fortælle befolkningen, hvad hvert parti har fået igennem ved dette forlig, og hvilke kameler de har været nødt til at sluge for at få nogle af deres forslag igennem. Jeg ville i grunden gerne have opklaret, hvem der har været fødselshjælper ved dette forslag.

Vil man med dette forslag ad bagdøren reelt slagte instrumentalundervisningen? Man kunne have en vis fornemmelse af, at det har været en del af hensigten med det. Der er grænser for, hvor mange der kan undervises sammen, uden at det går ud over effektiviteten, og det er klart, at effektiviteten formindskes i takt med, at antallet på holdene sættes op. Det er selvfølgelig en politisk vurdering, om man stort set er ligeglad med, om effektiviteten er høj eller lav, bare der er nogle store hold, og bare der kan spares lidt penge på det. Jeg skal senere komme ind på forslag, som måske kunne skabe grobund for en retfærdig lempelse i statsudgifterne på dette område.

Jeg mener, at der ved sådanne initiativer nøje må sondres imellem, hvilke tilbud der

har et undervisningsmæssigt sigte, og hvilke tilbud der har et fritidsmæssigt sigte, altså mere hobbybetonede fagtilbud. Det er klart, at for retsforbundet er det betydelig mere acceptabelt, at man forhøjer gebyrerne, når det drejer sig om mere hobbybetonede fagtilbud, end når det drejer sig om et rent undervisningsmæssigt formål.

Jeg mener, at man kunne koordinere tilbuddene mellem de forskellige oplysningsforbund, af hvilke navnlig AOF, LOF og FOF er kendt. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren ved denne lejlighed, om ministeren har overvejet at henstille til oplysningsforbundene at komme med et fælles tilbud. Også jeg synes, der er tale om resourcespild, når man gennem sin brevsprække får et særdeles digert værk fra hvert af de oplysningsforbund, som vel nok har en snæver kontakt eller en direkte linje til diverse politiske partier – jeg sagde ikke de værste, men diverse politiske partier. Jeg mener, at der her kunne spares nogle penge. Jeg mener, at det, at man i de enkelte oplysningsforbund netop satser på at få så mange hold stablet på benene som muligt og komme med det mest alsidige tilbud, gør, at der ødsles penge væk, som kunne have været brugt til noget mere fornuftigt.

Hvis ikke ministeren har overvejet det, så vil jeg opfordre ministeren til at overveje at henstille til oplysningsforbundene, at de fremover udarbejder tilbuddene sammen og dermed får skabt basis for, at der kan oprettes hold i de fag, der ellers ikke kan blive tilslutning til inden for de enkelte oplysningsforbund, og så kunne man måske komme op på en lidt større holdstørrelse end 2 – f. eks. i instrumentalundervisningen – uden at vi dermed behøver at sætte det op til 7.

(Kort bemærkning).

Nymann (FP):

Vi må beklage, at vores ordfører har været væk. Jeg vil gerne ændre min udtalelse fra før, så at vi i stedet for at være imod forslaget er for forslaget.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Ordføreren for det nye socialistiske parti i Danmark, hr. Alfred Hansen, sagde her fra

[Glensgård]

talerstolen, at det, det drejede sig om, var bare at bruge flere offentlige midler. Det er naturligvis en interessant betragtning fra et parti, som normalt mener, at der godt må skæres ned på de offentlige udgifter.

Jeg vil gerne sige til hr. Alfred Hansen, at jeg synes, det er helt urimeligt, at man kan give tilskud til ølbrygning i Hals, tilskud til smedning af hestesko fra det 18. århundrede, tilskud til syngepigerne på Bakken – ja, altså studier af dem, selvfølgelig. Og sådan kunne jeg nævne en lang række eksempler. Er det det, hr. Alfred Hansen mener vi skal bruge penge til? Nej.

Så sagde hr. Alfred Hansen: det, det drejer sig om, er, at en masse mennesker skal have undervisningstilbud. Men dette drejer sig jo ikke om alt det gode i undervisningen. Det drejer sig om alt misbruget. Vil hr. Alfred Hansen være med til at stoppe det? Det gør man f. eks. ved at sætte elevtallet op. Det er da muligt, at hr. Alfred Hansen sidder derhjemme og spiller på bas eller måske på cello eller måske på violin, alt efter hvad han kan klare. Men jeg synes ikke, det er rimeligt, at hr. Alfred Hansen sammen med sin hustru skal have lov til at få undervisning i basspil med tilskud. Man kunne forestille sig, at selv et studium i retsforbundets historie ikke ville hjælpe. Men det er i hvert fald ikke rimeligt, at hr. Alfred Hansen og hans mor og måske hans 3 børn skal have lov til over skatteydermidlerne at få den pågældende undervisning.

Hvis hr. Alfred Hansen derfor ville ændre sin ordførertale fra en tale for det nye socialistiske parti og til en tale for retsforbundet, så skulle hr. Alfred Hansen i stedet for have sagt: retsforbundet hilser en sådan besparelse på de offentlige udgifter velkommen.

Poulsgaard (FP):

Vi har faktisk her et forslag, som er et skridt i den rigtige retning. Denne lov er faktisk skyld i, at jeg blev fremskridtsmand, for det var allerede for mange år siden så fjollet, at to mennesker, der fandt på, at de ville lære at spille klaver, kunne få en musiklærer til at køre fra Holstebro til Videbæk, og så kunne de bare sende regningen til kommunalbestyrelsen i Videbæk. De fornuftige folk i Videbæk sagde selvfølgelig nej, de ville ikke betale, men de blev tvunget til det af under-

visningsministeriet, de skulle betale, og nu ser vi så, at der er mange, mange, der har fundet på den samme fidus. Hvad er det for noget hyklerisk noget, det her? Hvad er det for en jammer? Hvem skal betale? Ja, det skal skatteyderne. Det er stort set de samme, som går på aftenskole. Vi ser bare, at når det er et privat initiativ, så bliver det meget, meget billigere, og det er jo fuldstændig vanvittigt.

Nu tror jeg nok, at undervisningsministeren var optaget nede ved embedsmændene, dengang den konservative ordfører spurgte, men vi ved, at idrætsorganisationerne har kørt et godt oplysningsarbejde omkring idræt, f. eks. gymnastik, fodbold, håndbold, badminton, eller hvad det kunne være, og hvad ser vi nu? Nu skal de konkurrere med disse oplysningsforbund, der skal have 90-100 kr. i timen, så man slår det frivillige idrætsarbejde i stykker. Derfor ville der være en lille smule fremskridt i et sådant forslag, hvis sådan noget kom med ind. Det er udelukket, men man er begyndt at tage hul på bylden.

Det kan også undre én – ja, om det kan undre én, ved jeg snart ikke, for der er ingenting, der kan undre én herinde – at man i Taastrup Bladet kan læse, at fritidsundervisningen søger lærere. Til hvad? Ja, ung mode kan man lære i fritidsundervisningen. Undervisningsministeren er da smart, og jeg synes da også selv, jeg er helt pænt klædt på – om det lige er sidste mode, ved jeg ikke. Man kan også få bridegundeundervisning, og man kan lære hårpølse. Ja men hvad i himlens navn rager det skatteborgerne?

Fru Mimi Jakobsen må undskylde. Somme tider kan jeg lide CD, og somme tider kan jeg ikke. Jeg kan i hvert fald ikke lide CD, når de står heroppe og beklager sig over den forringelse, der er sket. Nej, det er et fremskridt. Hver gang vi får noget væk fra den offentlige regie og får det lagt over i den private, så er det et stort, stort fremskridt. Men selvfølgelig, jeg ved, hvor CD stammer fra; de socialistiske undertoner er der jo stadig væk.

Der er en ting, der forbavser mig, og jeg tror også, der er mange andre end mig, der blev forbavset. Det drejer sig om denne 11 timers regel, der forhindrer skolelærerne i at passe deres arbejde, at snakke med forældre. Men de samme skolelærere kan gå over i

[Poulsgaard]

aftenskolen og tjene en dagløn dér, og vi har jo set eksempler, hvor nogle er oppe på en halv million kroner i årsindtægt på fritidsundervisning.

Men i hvert fald, selv om det er et meget, meget, meget lille fremskridt, så er der fremskridt at spore. Det helt rigtige var selvfølgelig at slette statstilskud til fritidsundervisning, så det blev en privatsag.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Man kan jo næsten undre sig over, at fremskridtspartiet nu vil stemme for dette forslag. Det ser ud til at kunne blive partiets død efter hr. Poulsgaards seneste udtalelser, men lad nu det være.

Med hensyn til 11 timers reglen vil jeg godt lige bemærke, at den gælder jo altså ikke kun for skolelærere. De snedkere, der går der, har også en 11 timers regel, men de må begge godt arbejde under fritidsloven, uden at det berører 11 timers reglen.

Det, der egentlig kaldte mig herop, var hr. Glensgård, der siger, at dette ikke har nogen berettigelse, og at det kun er derfor, man skærer ned. Det er da muligt, at der er enkelte hold, der har mindre berettigelse end andre hold, det vil jeg da ikke helt afvise, men på den anden side vil jeg godt se, hvem der skal sidde og censurere, hvad der er væsentligt, og hvad der ikke er væsentligt. Jeg synes, at det primære i dette er, at det rammer en hel masse hold, som i hvert fald er væsentlige. At der så smutter nogle andre med, er en helt anden sag.

(Kort bemærkning).

Alfred Hansen (DR):

Hr. Glensgård kan ikke få mig op i de helt store højder for at kommentere de udtalelser, hr. Glensgård kom med, og som var et produkt af visse manipulationsforsøg fra hr. Glensgårds side.

Jeg vil endda støtte, at hr. Glensgård får specialundervisning i at høre efter, hvad der bliver sagt, også uanset hvad det koster statskassen, for jeg tror faktisk, det er dyrere at lade hr. Glensgård gå frit omkring uden at få lært at høre efter, når han vil blande sig i det politiske liv.

Det var sådan, at jeg sagde, at retsforbundet skelner nøje imellem, hvad der har et undervisningsmæssigt sigte, og hvad der er mere hobbybetonet, og jeg regner de fag, som hr. Glensgård nævnedes her fra talerstolen, som værende hobbybetonede, men jeg kan forstå, at fremskridtspartiet ikke skelner mellem, om det har et undervisningsmæssigt sigte eller ej.

Med hensyn til, hvad der er socialisme og ikke socialisme i den forbindelse, har jeg aldrig vidst, at det kunne tolkes ud fra éns holdning til undervisning. Jeg kender mange definitioner på det at være reaktionær og på socialisme og andre ismer, men ikke det, hr. Glensgård udleder.

Jeg kan give den oplysning, at det er ikke for at pleje egne musikalske evner eller mangel på samme; jeg har aldrig haft den evne at kunne spille, og jeg har det endda på skrift på mit lærereksamensbevis, at jeg er fritaget for sang og musik. Det er måske derfor, jeg synes, det er så strålende, når der er nogle, der har disse evner, og derfor synes jeg også, at vi skal tænke på, at de får lov til at udvikle disse evner.

Første næstformand (Enggaard):

Hr. Askjær Jørgensen har ordet for en kort bemærkning. Det var ingen skade til, om debatten først og fremmest vedrørte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Det er min opfattelse, at det ikke ville hjælpe på hr. Alfred Hansen med nogen specialundervisning.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Denne debat har jo været temmelig vidt omkring, også uden for lovforslagets rammer, og jeg skal nøjes med at gøre nogle ganske få bemærkninger til en række af de ting, der er rejst vedrørende lovforslaget.

Først en bemærkning til fru Marianne Bentsen-Pedersen, som rejste spørgsmålet om nedsættelse af tilskuddene og dermed en forhøjelse af egenbetalingen til undervisningen. Jeg kan oplyse, at dette spørgsmål har været drøftet med oplysningsforbundene, og der var ingen tvivl i oplysningsforbundenes sind

[Undervisningsministeren]

– jeg skylder at sige, at de selvfølgelig allerhelst ville være fri for, at der blev rørt ved deres område – de var klar over, at dette område måtte bære i lighed med andre områder, når der var tale om besparelser. Der var heller ingen tvivl, hvis de skulle vælge imellem nedsættelse af tilskuddene og ændring af holdstørrelserne. De anså nedsættelse af tilskuddene for at være langt det mindst indgribende, idet der, hvis man forhøjer holdstørrelserne, hvilket kunne være en anden måde at opnå disse besparelser på, dels kommer et geografisk problem ind – de tyndbefolkede egne vil have meget svært ved at opnå de holdstørrelser – dels kommer et problem ind omkring de fag, vi måske kunne have allerstørst interesse i, nemlig de mere alment betonedede fag. De ville have svært ved at samle deltagere til større holdstørrelser end dem, der står i loven i dag. Oplysningsforbundene gav derfor klart udtryk for, at af disse to ting ville de foretrække en nedsættelse af tilskuddene.

Min anden bemærkning skal gå til fru Mimi Jakobsen, som var inde på spørgsmålet om, at forbundene burde koordinere deres administration og på anden vis koordinere det bedre indbyrdes på kommunalt plan. Jeg kan oplyse, at jeg i forbindelse med de møder, jeg har haft med oplysningsforbundene, har berørt dette spørgsmål over for dem og har drøftet det med dem, og efter det, der blev oplyst på det tidspunkt, kan der næppe opnås meget mere for nærværende. Men dermed er ikke sagt, at det ikke er et spørgsmål, man kan vende tilbage til over for oplysningsforbundene.

Min sidste bemærkning skal blot være den, at jeg er ikke enig i hr. Poulsgaards eller hans kollegers syn på fritidsloven og dens funktionsområde.

Poulsgaard (FP):

Jeg var faktisk meget ked af at høre, at undervisningsministeren ikke var enig. Vi er i en tid, hvor vi skal til at skære, vi skal til at tage fat på de gamle, de syge, de handicappede, fordi dette land er blevet regeret fuldstændig efter devisen: her går det godt, her bor de tossede.

Nu skal vi til at tage fat. Hvor skal vi så tage fat? Selvfølgelig på fritidsundervisningen. Hvem kommer dér? Se dog ud over det

ganske land, hvem sidder dér? Er det den med de syv børn, den enlige mor, der har dårlige forhold? Nej, det er middelklassen, det er de velbjærgede, det er dem, der selv skal til at betale lidt for deres fornøjelser. Det er rystende, at undervisningsministeren nu kan sige, at hun ikke kan dele disse betragtninger. Det er vel stadig væk ikke sådan, at undervisningsministeren mener, det er de handicappede og de dårligst stillede, der skal betale regningen?

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Kun den bemærkning, at jeg anser den undervisning, der forefindes i henhold til fritidsloven, undervisning af mere almen karakter, som et overordentlig værdifuldt område. Jeg er klar over, at hr. Poulsgaard ikke er enig i dette, men jeg må altså ud fra min vinkel betragte det som et værdifuldt område, som jeg ikke synes vi skal afskaffe.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte. (Forhøjelse af satser m. v. som følge af ændring af reguleringspræmie samt forhøjelse af merværdiafgiften til 22 pct.).

(Lovforslag nr. L 218. Fremsat 7/5 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Jimmy Stahr (S):**